

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6-I.

Stane mesečno 10 Din.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.

Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Odvojeno mišljenje

narodnih poslancev dr. Milana Koruna in Jovana Gionovića k proračunskemu predlogu.

Ena najvažnejših pravic parlamenta je glasovanje proračuna, ki ga parlament daje vsakokratni vladi. Vsled tega je vprašanje glasovanja za ali proti proračunskemu predlogu vprašanje zaupanja vladi. Ker vlada, ki vodi danes posle v državi, ne uživa našega zaupanja, zato sta podpisana glasovala v odboru proti proračunu v celoti in ravnotako bodeta tudi soc. in republ. klub, katerim imata podpisana čast pripadati, glasovala v zbornici.

Ponovno sta socialistički in republikanski klub obrazložila v parlamentu razloge, zakaj vlada ne uživa njunega zaupanja. Odveč bi bilo v tem odvojenem mišljenju te razloge še enkrat navajati, tembolj, ker bodo imeli zastopniki klubov v generalni debati priliko svoje stališče obširno razložiti. Vlada, ki je uvedla v zemljo režim politične nesvobode, ki preganja stranke in posameznike, vlada, ki nima smisla za najskromnejše gospodarstve in socialne potrebe ogromne večine naroda, vlada, ki niti ne uživa zaupanja večine 29. novembra 1920 izvoljenih zastopnikov naroda, taka vlada ne zasluži našega zaupanja.

Imamo pa razum vprašanja političnega zaupanja v ladi, tudi razloge popolnoma finančne strani proračuna, ki nas silijo, da zavzamemo proti proračunu načelno odklanjajoče stališče. Za državno gospodarstvo preteklih let in nameravano gospodarjenje v bodočem proračunskem letu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti. Predležeci proračun je verna slika naroda v naših državnih financah; prvi vzroki tega nerada leže v preteklosti, ko je vlada neodgovorno razsipavala denar in delala dolgove. A tudi današnja

vlada ne gre po boljši poti. Predležeci proračun je, kljub trudu finanjskega odbora, le dozdeven, njegov dohodki in izdatki temelje na samovoljno računanih številkah. Vlada sploh ni bila v stanu podati finanjskemu odboru, pa tudi ne skupščini verne slike stanja državnih financ ter ustanoviti prihode in izdatke, kakor bodo v resnici. Ravnotežje v proračunu je le na papirju; izločeno je plačevanje tekočih dolgov in celo obresti; za poedine potrebščine — posebno navajamo potrebščine ministra za socialno politiko in prosveto — so izdatki preračunjeni z nedovoljenimi zneski, dočim troši vojska, dvor ogromne nepotrebne zneske. Naše je prepričanje, da bo bodoče proračunsko leto končno zahtevalo ogromni znesek naknadnih kreditov.

Sistem obdavčenja, kakor ga predvideva proračun, je za nas nespremenljiv. Glavni državni dohodek so neposredne obdavčitve, carina, trošarina, takse, ki jih, v kolikor služijo fiskalnim namenom načelno odklanjamo. Neposredni davki pa so neenaki, krivično razdeljeni in tvorijo le mal odstotek vseh državnih dohodkov.

Skoro vsa državna podjetja, posebno železnice, so pasivne; znak nesposobnosti vlade za opravljanje zemlje.

Tako v generalni debati, kakor tudi v debati o poedinstih bomo imeli priliko izreči podobne kritike vladinega gospodarstva. Zato smo se v predstojščem omeili le na nekatere glavne opombe. Pred plenum bomo iznesli tudi svoje predloge, ki smo jih stavili v finančnem odboru in ki so bili odbiti.

V Belgradu, dne 22. maja 1922.

Člana fin. odbora.

Izberi hitro: ali boš čital, ali ostaneš tam v temoti!

SODRUGI, NE POPUSTITE!

Delaj, kar hočeš, uspeh ne pride v prvem trenutku. Vsako delo zahteva potrpljenja in vztrajnosti. Zlasti pa velja to pri delu za izobrazbo in prebuditev delavnega ljudstva.

To delo je tako važno, da se ga ne smemo nikdar naveličati, če hočemo žeti uspehe, pa naj bo delo še tako nevhvaležno in ima še toliko zaprek.

Včasih se moramo učiti vztrajnosti pri trgovcu. Kaj je oglaševanje? Večno ponavljanje besed, ki navadno ni brez uspeha. Beseda, ki je samo enkrat izgovorjena ali pa v dolgih presledkih, je hitro pozabljena, če takoj ne pade na gluha ušesa.

Stari Rimljan Katon je vsak svoj govor v senatu zaključil z besedami: »Kartagino moramo razrušiti.« Te besede je ponavljal cela leta, dokler niso Kartagine razdejali.

Sodrugi, ki agitirate za svoje kulturne in gospodarske organizacije, za svojo delavsko stranko, za svoj list »Naprej«, za socialistične ideje — ne omagajte pri prvem neuspehu! Nadaljujte, ponavljajte, delajte brez prestanka! Dobra agitatorja ne spravi poraz v slabo voljo; če nima danes uspeha, mora biti prepričan, da ga bo imel jutri; če ga še jutri ne bo, bo prišel zagotovo pojutrajšnjem. Dobro delo ni nikoli brezuspešno!

Ne popustite!

PRED BODOČO SVETOVNO VOJNO ZA OLJE.

Zadnja svetovna vojna je bila za svetovne trge jekla. To je že pribito. Sicer pa so to že nešteto krat priznali kapitalistični mogotci sami ne le ustmeno, temveč pismeno, v posebnih brošurah, v katerih so opisali vzroke svetovne vojne. Prihodnja svetovna vojna bo vse-kakor za olje, kar že dokazujejo razna znamenja.

Kdo bo nadziral olje, svetovne zaloge petroleja? Diplomatska vojna med Anglijo in Združenimi državami za kontrolo oljnih vrelcev se že vrši dve leti, vmes pa se plazi Francija kakor maček okoli vrele kaše.

Kakor jeklo je tudi olje zelo važna tvorina, Anglija ga že rabi za svojo mornarico; kmalu nadomesti premog tudi na železnicah. Kot gorivo za proizvodnjo gonilne sile je olje neprecenljive vrednosti.

Ni čuda, da se kapitalistične velesile tepe za oljne vrelce v vseh delih sveta. Amerika bi rada imela monopol v Mehiki; odtod zakulisni manevri in spletkarije proti mehikanski vladi, Anglija je porabila olje v Mali Aziji in zdaj se tepe s Francozi za vrelce v Rusiji. Francija je pobasala vrelce v Galiciji in deloma v

Kdo je socialist?

Ako si organiziran v proletarski organizaciji, misliš, da si s tem že socialist. Toda motiš se, ker si organiziran mogoče šele strokovno in še drugih socialističnih organizacij ne poznaš. Socialist postaneš šele takrat, ko si organiziran v vseh štirih organizacijah, to je v strokovni, gospodarski, kulturni in politični.

Toda še nisi popoln. Vsak naš član mora biti tudi dober bojevnik za skupne proletarske pravice in mora nositi vedno svoje orožje s seboj. Ali veš, da lovec ne premaga nobene zveri brez puške, ampak mora to imeti? Tembolj je potrebno orožje tebi, če se hočeš boriti s hušimi nasprotniki, kot so zveri, ker te ne znao agentov podkupiti, kakor jih zna tvoj najhušji sovražnik — kapitalist, ampak gre do te s svojo močjo. Delavstva pa je ve-

lika večina nad kapitalizmom in vendar se dusti pobijati in moriti kakor neumna žival!

Pograbi za svoj samokres — to je tvoja zavednost — vzemi puško v roke — to je tvoj delavski list »Naprej« ali »Ljudski Glas«. Premisli izrek Karla Marksa, ki pravi: Delavsko osvobojenje je odvisno od delavstva samega. Če hočeš svojih pravic, treba ti je samo pokazati dobro voljo, da si neomejen vojak in da vztrajaš tako dolgo, da skupno s celotnim proletariatom dosežeš svojo svobodo.

Sodrugi, odločite se: Ali zmagati ali še za dolgo dobo propadati! Za zmago treba izobrazbe — treba ti je tvojega učitelja »Napreja«, da ga poslušáš in se tako ravnaš! Ali pa spi spanje zaslepljenega nadalje, da ti kapitalizem začne rezati jermena s tvojega hrbta.

Romuniji. Kdo bo imel največ oja? To vprašanje bodo rešile kapitalistične države v prihodnji svetovni vojni, za katero se že pripravljajo s tem, da sklepajo različne dogovore.

V pretekli svetovni vojni za jeklo je kapitalizem žrtvoval tri monarhije in še danes si ni izljal težkih ran; svetovna vojna za olje bo najbrž samomor kapitalizma. Da bi le bil!

Zadnjič je šlo za »svobodo malih narodov« in za »demokracijo«; sedaj bo šlo najbrž za »civilizacijo«. In kakor je bila zadnjič na eni strani protestantska Anglija, brezbožna Francija, katoliška Belgija, budistična Japonska, pravoslavna Rusija in pisana Amerika, na drugi strani pa luteranska Nemčija, katoliška Avstro-Ogrska in mohamedanska Turčija — tako bo v prihodnje enak sprimek križa in polumeseča. Meke in Jeruzalema ter Rima v »sveti vojni« za ohrano »civilizacije«.

To ni prazno besedičenje. Edino mednarodni proletariati mogoče prepreči katastrofo, to pa le, če bo dobro pripravljen. Pripravljati pa se mora takoj!

NOVE MEZDE STAVBINSKIH DELAVCEV.

Dne 12. maja t. l. se je pri Oddelku za socialno politiko v Ljubljani zaključila nova kolektivna mezdná pogodba za gradbeno stroko, s katero so se na novo uredile mezde stavbinskih delavcev enotno za vso Slovenijo. Nove mezde, ki veljajo od 8. maja t. l. dalje, znašajo za normalno delovno uro:

1. Za polirje 22 do 28 K. 2. Za predelavce 17 do 22 K. 3. Za izučene profesionaliste (zidarje, tesarje) 15 do 19 kron. 4. Za težake 9 do 13 K. 5. Za mladostne delavce 6 do 9 K. 6. Za delavke 6 do 9 K. 7. Za vajence 7 do 13 K.

Za popravila na strehah in za delo na visečem odru, nadalje za delo v rabljenih straniščih in kanalih se plača 20% več kot za navadno delo. V izjemnih slučajih se določi povisek za dve vrsti dela sporazumno med delodajalcem in delavcem. To kolektivno pogodbo so sklenili in podpisali zastopniki delavskih organizacij in zastopniki delavstva iz Celja, Ljubljane in Maribora ter podjetniki, združeni v Odseku gradbene stroke pri Zvezi industrijcev. Pogodba se je uradno potrdila po Oddelku za socialno politiko v Ljubljani in razveljavlja vse dosedanje kolektivne pogodbe. Unijo stavbinskih delavcev v Celju je zastopal sodr. Alojzij Leskošek. Osrednje društvo stavbinskih delavcev na sodr. Aleks. Kobler.

Politične vesti.

+ Poskus ujedinjenja treh internacional se je ponesrečil. »Jutro« je 25. t. m. objavilo pod gorenim naslovom sledeče brzoiavno poročilo: »Berlin, 24. maja. (Izv.) Včerajšnja seja londonske, dunajske in moskovske internacionale se je končala s tem, da je poizkus, da se doseže sporazum, ostal brez uspeha. Macdonald je v imenu druge internacionale podal izjavo, da je ta za sklicanje splošne konference proletariata stavila več pogojev, ki se pa niso izpolnili. Dejantja komunistične stranke v raznih deželah so pokazala, da je ideja o enotni fronti proletariata za komuniste le taktičen manever. Radek je nato v daljših izvajanjih očital drugi internacionali, da iz posebnih ozirov in zaradi njenega sodelovanja z meščanskimi strankami noče enotne fronte. Adler je v imenu dunajske delavske zveze v svoji polemiki napadal obe stran-

ki, ki sta stavile le ultimato namesto, da bi vztrajali v delu. Končno so komunisti zapustili komisijo.« Ker nismo dosedaj prejeli zadovoljivih poročil, na katere bi se mogli zanesti, se zaenkrat vzdržujemo vsakega komentarja. Kakor hitro pa bomo prejeli zaensliiva poročila, bomo izpregovorili o poteku pogajani komisije devetorice, ki jo je sestavila aprila meseca t. l. konferenca treh internacional, v posebnem članku.

+ O pripravah belgrajske vlade za novo vojno. Skoro vsi naši opozicionalni listi objavljajo Čičerinove dokumente, iz katerih je razvidno, da se je tista belgrajska vlada, ki že dve leti izdaja stotilijone za Wranglove tolpe, v zvezi z njimi pripravljala na vojno proti Rusiji. To je priznal neposredno tudi vojni minister Vašić, ko je pred meseci govoril v narodni skupščini o pripravah generala Wrangla proti sovjetski Rusiji v zvezi s Francijo in Rumunijo. V jutrajšnji številki bomo objavili štiri Čičerinove dokumente, na katere že danes opozarjamo naše bralce.

+ Vedni napadi na naše obmejne straže pri Reki. Začetkom majnika so hoteli fašisti prekoračiti našo mejo pri Cerknškem jezeru, v sredo 24. t. m. na pri Kastvu. Laške obmejne čete so oddale proti našim obmejnim stražam cele salve, nakar so se pripravile k napadu. Ko so se približale tolpe pod vodstvom častnikov v popolni bojni opremljeni našim postojankam, so jih obsule naše čete z ročnimi granatami. Laške tolpe so jo nato odkurile nazaj z veliko naglico, naše cete pa so naslednji dan pokopale precejšnje število mrtvih Italijanov. Zaradi tega neljubega dogodka je belgrajska vlada že ukrenila potrebne korake in izdala v četrtek zvečer sledeči razglas: »Povodom zadnjih vesti z Reke o pripravah fašistov, je naš poslanik v Rimu, Antonijević, predložil po nalogu naše vlade predstavko na posvetovanju, kjer je dobil zatrdilo, da bo italijanska vlada ukrenila najstrožje korake, da se onemogočijo nemiri ob jugoslovanski meji in se prepreči prihod novih legionarjev in fašistov na Reki.« Ker vemo, da je italijanska vlada že šestokrat »ukrenila najstrožje korake«, vemo, da napadi laških čet ne bodo prenehali, zlasti pa še ne sedaj, ko bo pričela posebna obmejna komisija s svojim delom. Izpraznitev našega ozemlja hočejo namreč fašisti vsaj kolikor mogoče dolgo časa zavleči.

+ Socialistični in republikanski klub proti proračunu. Ker so pričela vladna trobila prinašati pohvalna poročila o našem proračunu, ki da je zadovoljiv v primeri s proračuni ostalih evropskih držav, opozarjamo na naš današnji uvodnik »Odvojeno mišljenje«, v katerem izjavljata narodna poslanca sodr. dr. Korun in Gionović, da »vlada sploh ni bila v stanu podati finančiskemu odboru, da tudi ne skupščini verne slike stanja državnih financ ter ustanoviti prihode in izdatke kakor bodo v resnici.« To se nam je zdelo potrebno omeniti tudi zaradi tega, ker trobijo vladna glasila, da ima izmed vseh držav, ki so sodelovale v vojni, najmanj papirnatega denarja v obtoku naša država. Članek »Odvojeno mišljenje« nas neposredno seznanja tudi s stanjem našega papirnatega denarja, ki ga kroži v prometu najmanj toliko milijard kakor v sosednjih evropskih državah.

+ Odston avstrijske vlade. Ker je dobila avstrijska vlada pri glasovanju o kreditnem pooblastilu nezaupnico, je kabinet dr. Schoberja odstopil. Stranke so

se takoj po odstopu Schoberjevega kabineta posvetovale o nastalem položaju, vendar se še do danes niso mogle sporazumeti.

+ Velikanska eksplozija pri Dunajskem Novem mestu. Pretekli četrtek je nastala pri Dunajskem Novem mestu strašna eksplozija municijskega objekta števil. 1, pri kateri je bilo ubitih okoli 80 delavcev, ranjenih pa okoli 300. Iz vseh bližnjih in daljnjih krajev so prihitele gasilna društva, ker je bila zelo velika nevarnost, da bo eksplodiral tudi sosednji objekt, v katerem je bilo do 50.000 kg dinamona. Z nadčloveškim naporom se je gasilcem slednjič posrečilo ogenj omejiti. Škoda cenijo na več sto milijonov avstrijskih kron. Vojno ministrstvo dolžijo, da je krivo eksplozije, ker se ni dovoljno pobrigalo za varnostne odredbe.

+ Konec državljanske vojne na Irskem. Collins in de Valera, voditelja dveh glavnih političnih skupin na Irskem, sta se sporazumela ter s tem napravila konec krvavim bratomornim bojem. Oba voditelja bosta sedaj sestavila koalicijsko vlado, v kateri bodo zastopane vse stranke v razmerju števila mandatov, ki jih imajo danes v irskem parlamentu. Pogajanja, ki so dovedla do sporazuma, so se vršila v Dublinu.

Dnevne vesti.

En sam kratek utrinek je spravil katoliškega »Slovenca«, kakor pravimo, iz hišice. To je utrinek, ki smo ga priobčili v številki 23. maja in v katerem smo konstatirali, da se katoliški cerkvi Sin božji prikazuje kot alkohol v obliki vina. Na to našo konstatacijo nima smešni »Slovenec« prav nobenega drugega odgovora in pobijajočega dokaza, kot da vse naše »Utrinke« imenuje z lepo besedo »odpadki« in da nam očitno, pri volitvah bomo seveda trdili, da je vera privatna stvar, mi pa smo pravzaprav resnični kristjani. Nak, zavoljo tega pa ne počakamo še le volitev, temveč bomo »Slovenca« v še večji jezo že danes povedali, da smo na vsak način boljši kristjani, kot so on pa vsi tisti, ki so si dali čisti Kristusov nauk zamegliti in zablatiti s srednjeveškimi okraski rimskega sofistma, ki je iz vere, kakor jo zapoveduje Kristusov nauk, zgradil praznoverno stavbo katoliške cerkve. »Slovenec« seveda še dandanes ne razločuje med tem, kaj je bistvo in kaj je brezpomembnost, kaj je vera in kaj je cerkvena dogma, zato pa tudi ne more pojmiti (ali pa po klepanju zavijaški navadi namenoma — noče pojmiti?), da smo lahko zelo verni navzlic temu, da se ne bomo nikoli klanjali gnusnim malikom in perverzним domisljam vatikanskih teologov. »Slovenec« ne bo prav nič pomagalo, če nas ne more (ali noče) razumeti; glavno je to, da nas ljudska masa z vsakim dnem bolj razume in da prihaja pri tej masi klerikalizem bolj svoje nesposobnosti za poimovanje vedno bolj ob kredit. Kar se tiče »odpadkov«, to so zelo dehteča kopja, vredna klerikalističnih bojnih metod in zelo pripravna, da jih mečeš nazaj, odkoder letijo nate. Gospodje, vse s pravim imenom! Imenujte »odpadke« tiste sledove, ki jih je katolicizem pustil na Kristusovem nauku in na človeški zgodovini od časa, ko so rimski pastirji in podpastirji posiljevali žene in jih zastrupjevali moče ter grabili milijone iz žepov praznovernih množic, da so živeli v vseh nasladah tega sveta, v vsem tistem, kar jim je Sin božji prepovedal, od tistih časov pa do dandanes, ko njihovi sinovi zaznamujejo Zaloške ceste s proletarsko krvjo!

Finančna delegacija objavlja, da morajo v našo vojsko nesprejeti oficirji bivše avstro-ogrške vojske predložiti gospodu ministru vojne in mornarice z dokumenti odloženo prošnjo za upokojitev s kraljevim ukazom. — Oficirji, ki bodo po predlogu gospoda ministra vojne in mornarice tako upokojeni, bodo od vojnega ministrstva prejeli predpisano »uverjenje«. Na podlagi tega »uverjenja« naj potem predložijo spodu ministru financ prošnjo za priznanje in odmero pokojnine, in sicer in duplo ter priložijo izvorni prošnji izvorno »uverjenje«, prepisu prošnje pa prepis »uverjenja«. Te prošnje poslje gospod finančni minister dotični pokrajinski upravni oddelku za socialno politiko da ugotovi pravico do pokojnine in njeno višino. — Po izvršenju poizvedbali bo potem gospod finančni minister izdal nalog za izplačevanje pokojnine potom pri-

stojne delegacije ministrstva financ. — Ravno tako bo izključno gospod finančni minister pri- znaval vdovnine in sirotnine takih oficirjev in pa pokojnine že prej vpokojenih oficirjev bivše avstro - ogrske vojske, ki so naši državljani.

Ljubljana.

Odbor krajevne politične organizacije ljub- lanske in sp.šišenske imata v ponedeljek 29. t. m. ob 7. zvečer v Selenburgovi ulici št. 6/II. skupno sejo. — Dnevni red je važen — ude- ležba dolžnost. — Odbor.

Stavbeniki v Ljubljani so na anketi pri pokrajinski upravi v Ljubljani sklenili stavbinskim delavcem zvišanje mezde od 8. t. m. dalje, in sicer za 2 K na uro. Stav- binska tvrdka Tönnies je pač izplačala svojim delavcem zvišanje od 12. do vštevši 18. t. m. Od 8. do vštevši 11. t. m. pa je to zvišanje, to je za štiri dni zaspalo. Dalje pripominjamo, da se pri tej stav- binski tvrdki tudi v praznikih dela, toda samo zidarji, delavci morajo pa svoje delo pred prazniki v dvojni meri opraviti, da imajo za praznik zadostno materiala pripravljene. Torej zidar, ki ima večjo plačo, sme zaslužiti, delavec pa ne! Se- veda zidarjem njihove plače ne zavida- mo, zahtevali bi pa, da uvede tvrdka me- tode, ki bodo tudi delavcem v korist.

Stavbinski delavci.

Pogreb pokojne gospe Jospine Vidmarje- ve, roj. Jusič, se bo vršil v petek, dne 26. t. m. ob 5. popoldne ob hiše žalosti Pred škofijo 19. na pokopališče pri Sv. Križu.

Rodilo se je pretekli teden 28 otrok (15 ž), 1 mrtvorojeni. Umrlo 33 oseb (19 ž), največ ra- di jetike (8), raka (4), pljučnice (3). Naznanien je bil nov slučaj trahome.

Pri kopanju v Savi na Ježici blizu želez- niškega mostu je včeraj popoldne utonil Avgust Prešeren, sedlarski vajenec iz Spodnje Šiške.

Celje.

Predrznost za predrznostjo! V 114. številki našega lista smo poročali o škan- dalu, ki se je izvršil na Mariborski cesti iz Gaber proti mestu, ko je neki kapitan udaril mirnega voznika s sabljo po glavi. Objubili smo parlamentarnemu klubu, da poizvemo njegovo ime in danes ga pri- občujemo javno, da bodo naši poslanci v Belgradu poskusili narediti konec takih nesramnosti v naših krajih, ker tista mo- da, ki jo taki gospodje še imajo, pri nas ni več moderna, temveč jo imenujemo že nesramnost ali neolikanost. G. Gorgo- viča Dušana, komandanta mitralješkega oddelka 39. pešpolka, prav toplo priporo- čamo v šolo za tukajšnjemu kraju pri- merno obnašanje. Naše poslance opozar- jamo tudi, da zahtevajo od vojnega mini- stra, da pouči svoje generale in druge vojaške dostojanstvenike, da bodo prepo- vedali korakati na razna vežbališča po slabih mostovih, ki so namenjeni le po- sameznim pešcem, nikakor pa ne celim polkom in oficirjem s konji, da jašejo po mostovih in stopnicah ter da lomijo de- ske. Ravnotako nimajo naši kmetje svo- jih travnikov za to, da bi vojaštvo letalo no lepi travi, ki je letos sijajna. Kratko povedano: Celjsko prebivalstvo ostro protestira proti takim dejanjem od strani vojaštva in zahteva, da se vojaštvo vodi na vežbališče po javnih cestah — nešpoti in brvi pa jim prav nič mar ne gredo, ker jih nobena vojaška oblast ni delala ali popravljalna in tudi nobene odškodnine plačala. Kvariti in lomiti in s sabljo po glavah pozdravljati pa si bomo potem na- ših poslancev v parlamentu tudi enkrat za vselej prepovedali! — Celjani.

Gospodarstvo.

— Carinjenje poštnih pošilk. Ravnatelj- stvo pošte in brzojava pozivlja vse prejemnike poštnih pošilk, ki so došle iz inozemstva po 23. aprilu t. l., naj si pravočasno preskrbe pri Na- rodni banki potrebna devizna dovolila, ter jih

predložijo pristojnim carinjalnim poštam (Celje, Maribor 2 ali Ljubljana 2). Brez teh dovolil poš- ta ne bo posredovala pri carinjenju poštnih pošilk in je vsak osebni zastop stranke brezuspe- šen. Pošiljka bo ležala pri carinjalni pošti, dok- ler ne bo predložila stranka deviznega dovo- ljenja. Ravnateljstvo pošte in brzojava pa tudi opozarja, da ne bo odgovarjalo za škodo, ki bi nastala vsled tega, ker je lastnik pošiljke pre- poznno predložil devizno dovoljenje.

— **Prepoved uvoza luksuznega blaga ukinja- na.** Naša vlada je ukinita prepoved uvoza luks- usnega blaga. Povišali bodo raditega le uvozno carino. Naredbo na carinarnicah že izvršujejo.

Fevdalizem. Deveto javno predava- nje Zvonimirja Bernota, glavnega ured- nika »Napreja«: **Fevdalizem.** Po preda- vanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — **Sobota, 27. maja 1922.** Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Cena vstopnicam običajna.

Dopisi.

Jeseniška okolica. Neki člankar iz Koroške Bele se zaletava v klerikalnem »Novem Času« v kovinarsko godbo in pevsko društvo »Sava« iz Jesenic, ker so jih povabili od strani javorniškega »Sokola« k razvitju prapogria, kar bo 28. t. m. Med drugim piše člankar: »Čudno ulogo pa igrajo pri tej sokolski slavnosti naši komunisti. Na plakatih čitamo, da sodeluje njihova godba in komunistični pevski zbor »Sava«. Bogovi zgubljajo privlačnost — jezuitski farizeji pa vse to s strahom gledajo. Pevsko društvo »Sa- va« je popolnoma nestransko kulturno društvo in le iz zavisti mu hočejo razni elementi škoditi na ugledu, ker ima že svoje precejšnje zasluge na izobraževal- nem polju. Člani-pevci so sami delavci in tudi pevovodja je samouk, ki mu gre kot navadnemu delavcu velika zasluga za po- žrtvovano delo, da tako lepo napreduje to društvo. Človeku se gnusi nesramno zavijanje v »Novem Času« s podtikanjem komunizma korporacijama, kakor je pev- sko društvo »Sava« in godbeni odsek strokovne organizacije kovinarjev. Kovi- narska godba vas bode v oči, ker jo pod- nira vse delavstvo vseh treh tovarn in ker veste, da ima ta godbeni odsek okrog 1800 članov, to pa zato, ker se ne postavlja na princip strankarstva tako nizkotno kakor godba katoliškega društva na Je- senicah, ki jo že nobeden več ne mara. Gospodom klerikalcem na Jesenicah pa helikon-bas kov. godbe, katerega so si pretečeno leto na zvit način izposodili za procesijo na Sv. rešnega telesa, vbodoče ne bo več igral, ker vendar ne gre, da bi helikon-bas rdeče internacionale dajal salve za himne črne internacionale. Zna- no nam je, da je alkohol igral svojo ulogo, da so dobili na nepošten način godalo za procesijo, pošteno si ga niso upali izpo- soditi. Člankar piše med drugim: »Sodba za trezno misleče pa je, da je nasprotstvo komunistov in soc. demokratov večje do vere in cerkve, kakor do buržoazije...« Gospodje klerikalci, čisti Kristusov nauk, katerega vi pretvarjate, je nam svet. Glej ptičke v naravi, ali si kedaj razbijajo gla- ve? In ti človek, krona stvarstva, ali ne bi mogel uživati v slogi in miru in zado- volistvu vse sadove tega sveta, ki ti jih nudi narava — tako je govoril Kristus! Nikjer pa nimate zapisano od njega, da žegnajte topove in municijo in hujskate ljudi v boj proti bratu, kakor ste to delali kot avstroogrski lopovi. Taka je sodba za trezno misleče o vas! — **Nezprosen, iz- razit sovražnik klerikalizma.**

Zidani mest. Tukaj imamo dobro znanega oberzvezarja, vozovnega klu-

čavničarja po imenu Legvart, kateri ima toliko masla na glavi, da mu že dolga časa dol kaplja, ali vselej je imel srečo, da so ga gospodje zagovarjali. Sedaj pa mislimo, da mu je že odklenkalo in bo mogoče imel še opraviti s sodnijo, ker si je dovolil skoraj leto dni izmikati razne časopise, ne da bi jih pošteno plačal. Že- lezničarji so tega človeka dali časa opa- zovali, kako je na peronu jemal vdovi, ki ima 7 otrok, trafikantini gospe Kisel, ča- sopise in jih vtikal v žep in potem se po- časi izmuznil. Gospa Kisel, večkrat o tem obveščena, pa je bila tako dobrotljiva, da je ona trpela škodo. Ker pa si je tudi do- volil jemati cigarete na podoben način, zato ni moglo iti tako naprej in je gospa tega tička dala roki pravice. Obvestila je orožnika, kateri je prijel Legvarta ter ga peljal v garderobo in vzel vse na za- pisnik. Ker pa je vse priznal in prosil, naj ga ne ovadi, da mu ne bo škodovalo, je potem orožnik postavil vprašanje, če je Legvart zadovoljen, če postavi orožnik predlog, ki bi njega v tej zadevi olajšal. Vprašal ga je, če je voljan plačati za ves čas, ko je jemal časopise pri gospe Kisel, 200 kron, da ji povrne škodo, ki jo je ona imela. Legvart je bil s tem zadovoljen. Kako bo stvar končala, smo radovedni, pripomniti pa še moramo, da imamo še dosti gradiva in da se v kratkem še po- yrnemo, ko bomo prinesli zanimivosti, ki jih je počenjal v službi. — **Več železni- čarjev.**

Protestni shod v Velenju. Dne 21. maja se je vršil na vrtu g. I. Raka pro- testni shod velenjskih rudarjev zaradi krivične nameravane odslovitve gosp. dr. Lichtenegerja, potom upravitelja državnih rudnikov in s pomočjo okrožnega rudar- skega urada v Celju. Hočejo ga nadome- stiti z nekim drugim zdravnikom, gotovo kakšnim ljubčkom dobro nam znanega g. Čučka. Delavstvo ve na eni strani, da se mu kršijo njegove pravice, a na drugi strani se je g. dr. Lichteneger že z več- letnim delovanjem izkazal kot nestrans- karski, res izkušen zdravnik, za kar mu je delavstvo zelo hvaležno. Zato je de- lavstvo z gotovo čez 500 udeležencev na tamošnjem protestnem zborovanju eno- glasno sprejelo resolucijo, ki se glasi: Rudarji, zbrani na protestnem shodu dne 21. maja 1922 v Velenju protestirajo z vso odločnostjo proti odloku okrožnega ru- darskega urada v Celju, s katerim se do- voljuje obratnemu predstojniku, da lahko brez delavskih zaupnikov odpove službo zdravniku dr. Lichtenegerju. Odlok nima nikake zakonite podlage, zaradi tega da- našnje zborovanje odlok odklanja ter po- oblašča zaupnike, da vložijo na rudniško glavarstvo priziv.

Velika nesreča na morju. Na poti iz Lon- dona v Indijo sta dne 22. maja radi viharja in silno goste megle trčila neki francoski in angle- ški parnik. Trk je bil tako močan, da se je an- gleški parnik s 334 potniki prevrnil, francoski pa težko poškodovan, a kljub temu srečno do- spl v najbližjo luko. Na angleškem parniku je utonilo 102 oseb.

— **Žalostna usoda bivše ruske dvorne dame.** Te dni so aretirali v Berlinu bivšo rusko dvorno damo, hčer ruskega generala Skarjatina in ru- ske princezine Lubanove, ki se je v rani mladosti poročila z nekim ruskim generalom, s ka- terim se je pozneje razporočila. V zadnjem času se je poročila z nemškim štabnim zdrav- nikom dr. Berrischem. Ker je dobivala od svo- jih roditeljev, ki so imeli v Rusiji ogromno pose- stvo, velike denarne vsote, je živela z novim možem v sijajnih razmerah. Po smrti dr. Ber- rischa je ostala tudi med vojno v Nemčiji, ker je postala nemška državljanka. Denarna pomoč od doma je počasi prenehala. Vdova si je služila denar s tolmačenjem ruskega jezika v raznih ujetniških taboriščih. Ruska revolucija je prekri- nila med njo in njenimi starši vse vezi. Vesela vdova pa se nikakor ni mogla uživati v rev-

ščino, zato se je spoznala z ruskimi emigranti, ki so ji posojevali večje vsote. Toda to ji je bilo premalo. Pričela je krasti kožuhovino in dragocenosti ter oškodovala na ta način več ruskih družin za večje vsote. Ko se je te dni vrnila iz Kelmoraima, kjer je prodala zopet par ukradenih dragocenosti, so jo na berlinskem kolodvoru aretirali in izročili sodišču.

UTRINEK.

V inozemskih listih smo pred kratkim zasledili sledečo kulturno sliko iz Jugoslavije, ki dokazuje, da so v inozemstvu precej dobro poučeni o naših razmerah: »Pisar pride ob osmih zjutraj v urad ter do šestih zvečer opravlja ministrove posle. Njegov predstojnik pride ob devetih ter popravlja pisarjeve oziroma ministrove napake in gre ob treh domov. Prvi šef ministristva pride ob polenajstih, napravi par napak ter gre ob dveh. Opoldne pride miniter. Ošabno pozdravi vse, razen pisarja, sname ključ, gre v tihi kotiček, se vrne, obesi ključ, in njegovo delo za dotični dan je končano. Pisar ima tisoč dinarjev na mesec, minister pa jih ima petdeset tisoč.«

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“ kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga 3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 300 K
24 8 570 K
36 12 800 K

POŠTNE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in 12 K; Elsa mentolni klinčič 16 K; Elsa posipalni prašek 12 K; Pravo Elsa ribje olje 80 K; Elsa voda za usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumskimirsi 60 K; Glycerin 16 K in 60 K; Lysol, Lysoform 48 K; Kineski čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek 16 K; Strup za podgane in miši po 16 K in 20 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
donja Elsatrg št. 252 Hrvaško.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Za 2 dečka in 1 deklico (7-13 let)

iščem popolne oskrbe. Ponudbe pod „Moderna vzgoja“ na upravo „Napreja“.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje voznih koles v peči, naj se obrne na tvrdko

STONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištvni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6

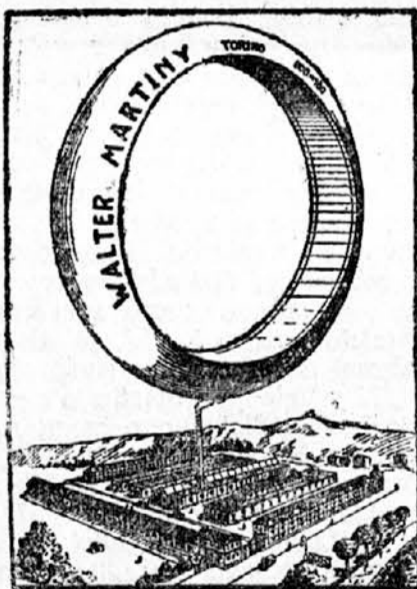
Krojaški pomočnik,
res dobra moč,
za veliko delo se sprejme pri
K. Pučnik, Ljubljana
Sodna ulica 3.

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

„Gazela“ milo se peni kakor najboljšo toaletno milo.
„Gazela“ milo je visokoprocenčno in zato štedljivo v porabi.
„Gazela“ milo je popolnoma neutralno, torej ne škoduje perilu.
„Gazela“ milo je v ceni brez konkurence.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

M. Kuštrin,

Tehnični, elektro-tehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovrne automobile tovarne Walter Martiny, Torino.

Hydravlična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.

Prvovrstna PUCH-KOLESA pnevmatike in vse potrebščine

kupite najceneje pri tvrdki
IGN. VOK, specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

The „OLIVER“ najboljši in najcenejši pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: IVAN GAJŠEK, papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Delniška glavica K 50,000.000.
Rezerve okroglo K 45,000.000.—.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.
Prodaja srečk razredne loterije.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira orarične dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — v Ljubljani. — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:
v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuju in Brežicah.